

EK-1: YÜKSEKÖĞRETİM İSTATİSTİKLERİNDE İLAHİYAT ALANININ SINIFLANMASI PROBLEMİ

Kemal Gözler

Bu çalışmada YÖK'ün ve ÖSYM'nin yayınladığı “yükseköğretim istatistikleri”nden alınmış veriler kullanılmaktadır.

İstatistik sınıflanmış veri demektir. Sınıflama yapmak ise bazen kolay bazen zordur. Örneğin Türkiye’de hukuk fakültelerinin hepsi aynı ismi taşırlar ve sınıflanmaları kolaydır. Ama iş SBF ve İİBF'lere gelince değişir. Benzer eğitimi veren fakülteler birbirinden çok farklı isimler taşır.

Yüksek lisans ve doktora seviyesinde sınıflama yapmak ise çok daha zordur. Çünkü işin içine anabilim dalları ve bilim dalları girer ve bunlar pek çok üniversitede farklı isimler taşıyabilirler. Bu nedenle isimleri farklı olsa da aynı veya birbirine benzer eğitimi veren anabilim dallarının aynı sınıfa dahil edilmesi gerekir. Keza sınıf sayısının da aşırı derecede olmaması gerekir. Yani sınıflama yapılırken belli bir ölçüde genelleme de yapılır. Bu nedenle sınıflamalarda problemler olabilir ve hatta sınıf isminde dahi problem olabilir. Ama yapılacak bir şey yoktur. Dünyanın her yerinde bu böyledir. Aksi takdirde istatistik yapmak mümkün olmaz.

YÖK'ün (ve daha önceki yıllarda ÖSYM'nin) yayınladığı “yükseköğretim istatistikleri”nde yüksek lisans ve doktora eğitimi söz konusu olduğunda “*anabilim dalı sınıflaması*” değil, “*eğitim ve öğretim alanları sınıflaması*” yapılmıştır.

İstatistiklerde sınıf isimleri maalesef bazen yıldan yıla değişir. Bu durumda kronolojik karşılaştırma yapmak zorlaşır. Bu sorunu aşmak için farklı isimli sınıfları aynı sınıf olarak kabul etmek gerekir.

“Eğitim ve öğretim alanları sınıflaması”nda ilahiyat ile ilgili yüksek lisans ve doktora programları, 2008-2009 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistiklerinde “*İlahiyat*”, 2013-2014 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistiklerinde “*Din*” ve 2018-2019 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistiklerinde “*Din ve Din Bilimleri*” isimleriyle gösterilmişlerdir.

Biz bu üç sınıfın da aynı eğitim alanı sınıfı olduğunu kabul ettik. Aksi takdirde zaman bakımından karşılaştırma yapmak mümkün olmayacaktı.